

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
з підготовки, написання, оформлення та захисту
курскових досліджень (робіт) для здобувачів ступеня вищої
освіти «бакалавр» галузі знань 08 (Право), спеціальність
081 (Право)**

Київ – 2023

УДК 371. 214. 114

ББК 74. 58. Я7

Розглянуто і схвалено на засіданні Вченої Ради Університету економіки та права «КРОК» (протокол № 5 від 23.02.2023 року).

Укладачі:

Биков О.М., д.ю.н., старший науковий співробітник, професор кафедри теорії та історії держави і права;

Григорчук М.В., к.ю.н., доцент, професор кафедри державно-правових дисциплін;

Корольова В.В., к.ю.н., доцент, професор кафедри державно-правових дисциплін;

Степаненко Н.В., доктор філософії в галузі права, доцент кафедри теорії та історії держави і права.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
Розділ 1. Загальні положення	6
1.1. Підготовка до написання (виконання) курсового дослідження, організаційні вимоги	6
1.2. Вимоги до оформлення курсової роботи	11
Розділ 2. Захист курсової роботи	14
2.1. Процедура захисту курсового дослідження	14
2.2. Зразки оформлення використаних джерел	15
Додатки	20

ВСТУП

Науково-методичні рекомендації з підготовки, написання, оформлення та захисту курсових досліджень (робіт) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 Право, спеціальність 081 Право (Наказ МОН України від 20.07.2022 року № 644 «Про затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

Курсові роботи зі спеціальності Право передбачені навчальним планом за освітньою програмою 081 Право та мають відповідати тематиці кафедр юридичного факультету.

Наукове дослідження (курсова робота) виконується для закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних здобувачами вищої освіти під час опанування основними положеннями чинного законодавства, вироблення вміння формулювати судження і узагальнення, набуття досвіду публічного виступу, навчитися логічно і коректно робити висновки з проаналізованої нормативної бази і наукового доробку.

Виконуючи курсову роботу, здобувач вищої освіти підтверджує своє вміння користуватися тематичними джерелами та нормативно-правовими документами (Конституцією та Законами України, Указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України тощо) з досліджуваних питань і використовувати теоретичні положення юридичної науки для успішного виконання завдань юридичної практики, користуватись понятійно-категоріальним апаратом, систематизувати та аналізувати одержані дані, робити обґрунтовані висновки з проблематики курсового дослідження та надавати пропозиції щодо удосконалення законодавства.

Написання курсового дослідження має на **меті:**

- сприяти поглибленню одержаних теоретичних знань та їх систематизації;

- розвитку науково-теоретичного мислення;
- розширенню понятійного апарату;
- практичному застосуванню наукових методів (системного, функціонального, порівняльного, історичного, формально-юридичного та інших) у процесі вирішення поставлених дослідженням завдань.

Загалом, рівень підготовки курсової роботи та її захист дає змогу робити висновки про ступінь засвоєння студентом теоретичних знань і набуття вміння їх застосовувати в навчальній та науковій діяльності.

У процесі написання курсової роботи перед студентами постають такі **завдання:**

- обґрунтувати актуальність дослідження;
- визначати мету й основні завдання дослідження;
- сформулювати його об'єкт та предмет;
- відшукати і підібрати джерела (літературу), необхідні для всебічного висвітлення теми курсової роботи;
- визначити методологічну основу дослідження;
- логічно й послідовно викласти положення курсової роботи;
- зробити узагальнюючі висновки;
- сформулювати практичне значення результатів дослідження;
- оформити роботу відповідно до вимог;
- публічно захистити курсову роботу.

Для належного розкриття теми курсової роботи студенти опрацьовують різноманітні джерела: Конституцію України та чинне законодавство, або, залежно від теми - зарубіжних держав, навчальну літературу, наукові монографії та збірники, періодику.

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Підготовка до написання (виконання) курсового дослідження, організаційні вимоги

Процес підготовки курсового дослідження можна умовно поділити на такі стадії:

- вибір теми курсової роботи;
- складання плану курсової роботи;
- збирання та аналіз джерел, необхідних для написання курсової роботи;
- написання та оформлення курсової роботи.

Студенту надається можливість самостійно обрати тему курсової роботи з тематики, що пропонуються кафедрами юридичного факультету (кафедра державно-правових дисциплін та кафедра теорії та історії держави і права).

Тематика курсових робіт повинна відповідати темі науково-дослідної роботи відповідної кафедри, зареєстрованої в УКРІНТЕІ.

Тематика курсових робіт оновлюється щороку, узгоджується та схвалюється на спільному засіданні кафедр факультету. Водночас, студент має право запропонувати власну тему дослідження з обґрунтуванням доцільності її дослідження та подати заяву про її затвердження завідувачу випускової кафедри.

Обираючи тему курсової роботи студенту **доцільно:**

1. переглянути науково-монографічними джерелами з досліджуваного питання;
2. з'ясувати наявність матеріалів юридичної практики та темою дослідження.

Ухвалення тем курсових робіт і призначення наукових керівників відбувається на спільному засіданні кафедр юридичного факультету. Керівництво курсовими роботами здійснюється, як правило, найбільш кваліфікованими викладачами профільних дисциплін юридичного факультету

Університету економіки та права «КРОК». Довільна зміна обраної й затвердженої теми курсової роботи суворо забороняється.

Організаційні вимоги щодо курсової роботи

Обсяг курсової роботи

Оптимальний обсяг для курсової роботи становить 25-30 друкованих сторінок. Рекомендовані орієнтири стосуються основного тексту курсової роботи і не поширюються на список використаних джерел та додатки.

Рекомендований обсяг структурних частин курсової роботи: вступ - 2-3 сторінки, основна частина - 20 – 25 сторінок, висновки - 2-3 сторінки.

Допускається відхилення від зазначених орієнтирів у межах 20 відсотків. Якщо обсяг курсової роботи перевищує вказані межі, науковий керівник може зазначити це як недолік. Якщо обсяг курсової роботи менший 25 сторінок, така робота, як правило, не допускається до захисту. Курсова робота виконується українською мовою.

Структура й узагальнений зміст кожної частини курсової роботи

Курсова роботи повинна обов'язково мати такі *структурні елементи*:

- зміст;
- вступ;
- основну частину;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо необхідно).

За певними правилами оформлюється **титульна сторінка** курсової роботи (див. **Додаток 1**).

Зміст роботи включає план роботи, а також посилання на список використаних джерел (див. **Додаток 2**). Зміст необхідний для того, аби легше було орієнтуватись у напрацьованому матеріалі й послідовно та логічно його викладати.

У Вступі обґрунтовується необхідності проведення дослідження, вказується теоретичне та практичне значення. Структура вступу повинна містити наступні складові частини: актуальність теми дослідження, загальна характеристика стану дослідження даної проблеми (вказується перелік науковців, які досліджували дану проблематику), мета та завдання роботи, об'єкт і предмет дослідження, вказуються методи, які використовувались при написанні роботи, практичне значення результатів дослідження, структура роботи.

Актуальність теми дослідження. Автору необхідно обґрунтувати вибір теми, вказати на доцільність дослідження, зазначити, що з даної проблеми є відомим, а що необхідно дослідити. Ступінь стану дослідження даної проблематики розкривається на підставі аналізу наукових публікацій учених із даного питання.

Мета дослідження повинна узгоджуватися з назвою курсової роботи і має вказувати, що саме прагне досягти автор.

Завдання дослідження – це певні етапи дослідницької роботи, які спрямовані на досягнення вказаної мети. Як правило, завдання повинні відображати запланований зміст курсової роботи.

Перелік завдань створюється у формі перерахування, починаючи зі слів, наприклад, «розкрити поняття ...», «дати визначення ...», «проаналізувати особливості ...», «узагальнити ознаки...», «здійснити аналіз...» , «виокремити та обґрунтувати...»та ін.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, правові явища, процеси, які лежать в основі досліджуваної проблематики.

Предметом дослідження є те конкретне, що необхідно дослідити безпосередньо у межах об'єкта.

Методи дослідження це комплекс засобів, прийомів, процедур, які застосовуються науковим дослідником для досягнення поставленої мети. У курсовій роботі наводиться перелік методів дослідження, які

використовувались для досягнення поставленої мети. Але при цьому вони не просто перераховуються відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначається, що саме досліджувалось та розкривалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися у логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Практичне значення результатів дослідження – подаються відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в роботі, що має прикладне значення, – відомості про їх практичне застосування. Так, результати дослідження можуть бути використані: у науково-дослідній сфері ...; у практичній сфері...; у навчальному процесі...

Структура курсової роботи. Курсова робота складається зі вступу, ... розділів, ... підрозділів, пунктів (підпунктів), висновків до розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг.. сторінок.

Основна частина курсової роботи являє собою змістовне розкриття питань, які становлять предмет дослідження.

Основна частина курсової роботи складається з розділів, які поділяються на 2-3 підрозділи. Рекомендовано два розділи, поділені на 2-3 підрозділи. У виняткових випадках для більш повного і всебічного висвітлення теми дослідження, з урахуванням рівня складності, допускається поділ на три розділи, які включають 2-3 підрозділи.

У кінці кожного розділу автор виводить власні висновки, які можуть продовжуватись одразу після тексту розділу, без виокремлення з нової сторінки. Викладення матеріалу підпорядковується запланованим завданням, що чітко визначались автором на початку виконання роботи.

Розділ I (оглядовий) передбачає висвітлення генези досліджуваного явища, історико-правові аспекти, теоретико-методологічний аналіз окремих аспектів піднятої проблематики, характеристику і значення застосованих методів наукового дослідження тощо;

Розділ II (основний) має на меті здійснити детальний аналіз досліджуваного явища на основі емпіричної, нормативної, наукової бази, навести статистичну інформацію (візуалізація, діаграми, схеми, таблиці). Такий підхід зумовить поєднання теоретичної і практичної частини курсового дослідження як умови отримання авторських висновків і узагальнень за результатами проведеної наукової розвідки, а також забезпечить критичний аналіз опрацьованої інформації.

Особливу увагу слід приділити висвітленню *новизни* дослідження (навести власну аргументовану позицію щодо досліджуваної проблеми, виокремити власні висновки й узагальнення, пропозиції щодо вдосконалення законодавства, навчального процесу).

Підвищить загальне враження від курсової роботи авторське бачення щодо сфери застосування і можливостей використання результатів дослідження.

Курсова робота не може мати реферативний характер. Кожний розділ курсової роботи передбачає висвітлення питання, зазначеного у назві розділу, і формулювання стислих висновків. Необхідно *лаконічно, логічно й аргументовано* викладати зміст і результати досліджень, уникати тавтології. Для якісного розкриття зв'язку юридичної теорії та юридичної практики в основній частині курсової роботи потрібно викладати теоретичний матеріал, орієнтуючись на сучасні проблеми розвитку права в Україні.

На послідовне і всебічне розкриття теми курсової роботи студента скеровує його науковий керівник, який допомагає підібрати необхідні джерела, консультує стосовно обсягу, змісту й співвідношення структурних частин курсової роботи, надає поради стосовно методології дослідження, узагальнення його результатів.

Висновки до курсової роботи є завершальним етапом обробки матеріалу і містять теоретичні та практичні результати дослідження. Висновки повинні бути самостійними й впливати зі змісту викладеного матеріалу.

У загальних висновках не допускається посилання на інших науковців, застосування цитат і вживання загальновідомих понять.

Список використаних джерел. До списку джерел необхідно включати ті з них, які безпосередньо використовувались автором при написанні курсової роботи. Для повного розкриття теми курсової роботи необхідно опрацювати **30 - 35** таких джерел. Не допускається штучне збільшення обсягу списку джерел загальними підручниками, енциклопедіями, словниками та іншими і матеріалами, які не використовувались. Якщо автор використовує такі джерела, то необхідно наводити посилання у тексті курсової роботи.

Список джерел оформлюється відповідно до послідовності посилань (згадування) у тексті курсової роботи.

Посилання подаються після закінчення цитати в квадратних дужках, де вказують порядковий номер джерела у списку використаної літератури й сторінки джерела, з яких здійснювалось цитування (наприклад: [14, с. 31-48]). У списку використаних джерел вказують прізвище й ініціали автора, назву джерела, місце видання, рік видання і сторінки (**див. Додаток 3**).

Окремо подаються рекомендації щодо посилань на нормативно-правові акти (**див. Додаток 4**).

У **додатки** включають допоміжний матеріал, необхідний для повноти розкриття тематики курсового дослідження: схеми, таблиці, ілюстрації тощо. Схеми й таблиці, самостійно підготовлені студентом за темою курсової роботи, підвищують науково-теоретичну значимість проведеного дослідження, вказують на здатність до систематизації й узагальнення викладеного матеріалу.

На титульній сторінці здобувач освіти підписує курсову роботу, реєструє її на випусковій кафедрі державно-правових дисциплін.

1.2. Вимоги до оформлення курсової роботи

Курсову роботу подають у друкованому вигляді, дотримуючись

наступних вимог щодо оформлення:

- абзаци з відступом **1,5** см;
- відступи: зліва - **2,5** см, справа, згори та знизу - по **2** см;
- верхні та нижні колонтитули по **1,2** см;
- лист формату **A4**, орієнтація - **Книжна**.
- Рекомендується використовувати шрифт **Times New Roman (Cyr)**,
- розмір кегля – **14**,
- інтервал між рядками – **1,5**.

Нумерація сторінок є обов'язковою. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів і т. д. подають арабськими цифрами без знаку «№». Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, другою – зміст.

На титульному аркуші як і на сторінці змісту номер сторінки не проставляють. На наступних сторінках курсової роботи номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Текст основної частини курсової роботи поділяють на розділи та підрозділи. Заголовки структурних частин роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з нового рядка. Відстань між заголовком і текстом має складати інтервали. Кожну структурну частину курсової роботи (окрім підрозділів) треба починати з нової сторінки.

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» (наприклад, Розділ II). Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, наприклад: «2.3.» (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

При написанні курсової роботи обов'язково потрібно подавати посилання на джерела, окремі положення яких цитуються в курсовій роботі. Такі посилання дають змогу відшукати документи й перевірити достовірність

відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг (див. Додаток 3).

У відповідності до положень частини 1 статті 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», мовою освітнього процесу в закладах освіти є державна мова. У зв'язку з наведеним, курсова робота виконується українською мовою у чіткій відповідності зі змістом (планом). Не допускається використання іншомовних видань та посилань на них у переліку літературних джерел (окрім видань англійською, польською мовами, а також іншими мовами Європейського Союзу).

Не дозволяється дослівне переписування правничої літератури та нормативно-правових актів без посилання на джерела.

Увага! Базовою вимогою при підготовці курсового дослідження є дотримання Кодексу академічної доброчесності Університету «КРОК» (затверджено Вченою радою Університету «КРОК» 18.10.2018 року, протокол № 1), яку треба розуміти як сукупність етичних принципів та правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Висновки, судження здобувача мають бути логічними й обґрунтованими. Подаючи різні точки зору з дискусійних питань, необхідно висловити й обґрунтувати авторське бачення піднятої наукової проблеми.

Кожне курсове дослідження проходить перевірку на ступінь дотримання принципу академічної доброчесності.

Курсові роботи, написані з порушенням встановлених вимог, не допускаються до захисту.

Розділ 2. захист курсової роботи

2.1. Процедура захисту курсової роботи

Завершальним етапом виконання курсової роботи є її публічний захист.

Після виконання курсового дослідження автор, не пізніше, ніж за два тижні до запланованої дати публічного захисту надсилає роботу для перевірки на плагіат відповідальній особі по кафедрі та науковому керівникові на рецензування.

Після отримання позитивного висновку (оригінальність роботи понад 50%) перевірки курсової роботи на плагіат та позитивної рецензії наукового керівника здобувач подає роботу на випускову кафедру для реєстрації та подальшого її архівування.

Захист курсових робіт відбувається згідно із графіком захисту здобувачами освіти перед комісією у складі трьох викладачів кафедри за участю керівника курсової роботи.

Під час публічного захисту курсової роботи здобувачу надається час на виступ для розкриття змісту курсової роботи (але не більше 10-ти хвилин). У виступі автор повинен зосередитись на основних питаннях досліджуваної проблематики. При цьому основний акцент ставиться на висновках, які сформульовані відповідно до поставлених завдань дослідження.

Під час захисту здобувач може використовувати презентації, що проявляються у формі таблиць, діаграм, схем. Одразу після виступу здобувача науковий керівник, а також інші члени комісії можуть задавати питання по досліджуваній тематиці. На завершення виступу науковий керівник характеризує курсову в цілому, наголошує на її позитивних сторонах: науково-дослідному характері, актуальності дослідження, новизні, практичній цінності; вказує на недоліки.

Захист курсової роботи завершується стислим заключним виступом здобувача освіти, в якому він дає відповіді на запитання і зауваження тих, хто бере участь в обговоренні.

Після захисту курсових робіт члени комісії обговорюють результати захисту кожної курсової роботи і виставляють оцінки. Результати захисту курсової роботи оцінюються за 100-бальною та 4-бальною шкалою.

В оцінці враховують повноту розкриття теми роботи, послідовність і логічність викладеного матеріалу, дотримання вимог щодо оформлення курсової роботи, зміст доповіді й відповідей на запитання під час захисту курсової роботи, відгук наукового керівника.

2.2. Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел до курсової роботи

Книги

Один, два, три автори

1. Григорчук М. В. Правовий захист суб'єктів господарювання (теорія і практика): монографія. Київ: Університет «КРОК», 2020. 377 с.
2. Бердан І. Ю., Москаленко А. В. Юридична професія: практика, правда: майстер-клас молодим юристам. Київ: Видавничий дім "Кондор", 2019. 112 с.
3. Копиленко О. Л., Римаренко Ю. І., Мозговий Л. І. Правознавство: навчальний посібник. Київ: ВД «Професіонал», 2007. 400 с.

Чотири і більше авторів

1. Криміналістика: підручник / Н. Є. Маковецька, Т. А. Француз-Яковець, А. С. Колодіна [та інші]. Київ: Університет «КРОК», 2021. 512 с.
2. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія/ С.М. Прилипко, О.М. Ярошенко, С.В. Мороз, К.А. Малиновська. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.
3. Загальна теорія держави і права (основні поняття, правові конструкції та наукові концепції): навчальний посібник/ О. Л. Копиленко [та ін.]; відпов. ред. О. В. Зайчук; наук. ред. Н. М. Оніщенко. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 400 с.

Без автора, за редакцією

1. Загальна теорія права: підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ: ВАІТЕ, 2016. 392 с.
2. Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с.

Окремий том багатотомного видання

1. Розвиток інформаційного суспільства: колективна монографія: в 10-ти т. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2015. Т.9: Правові та соціально-психологічні виміри новітнього інформаційного суспільства / С. Г. Гордієнко, О. В. Мазур [та ін.]; за наук. ред. В.К. Гіжевського, С.Л. Маркова. 424 с.
2. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України / редкол.: В. Д. Гончаренко (голова) [та ін.]. 848 с.

Частина видання

Розділ книги

1. Француз А. Й., Скулиш Ю. І., Пилипенко О. О. Пенсійні програми та пенсійні виплати. *Пенсійна система: підручник* / За ред. В.І. Грушко, Ю.І. Скулиш. - 4-те вид., доп. і перероб. Київ: Майстер книг, 2019. С.408-441.
2. Мазур О. В. Історико-правовий аналіз вітчизняних слідчих органів. *Розвиток інформаційного суспільства: колективна монографія: в 10-ти т. Т.9: Правові та соціально-психологічні виміри новітнього інформаційного суспільства* / С.Г. Гордієнко, [та ін.]; за наук. ред. В.К. Гіжевського, С.Л. Маркова. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2015. С. 181-201.

Стаття з періодичного видання

1. Француз А.Й., Істоміна А.С. Приватна детективна діяльність: міжнародний досвід та національні перспективи. *Legal Bulletin*. 2022. № 5. Рр. 81-90. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/article/view/302> (дата звернення: 00.00.202-).
2. Биков О.М., Палєєва Ю.С. Дипломатична присутність України у світі в реаліях сьогодення в контексті цифровізації. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія "Право"*. 2022. № 2(5). С. 62-68. URL: <https://law.duan.edu.ua/images/PDF/2022/2/8.pdf> (дата звернення: 00.00.202-).
3. Григорчук М. В. Теоретико-правове значення принципів національного судочинства як основа захисту прав суб'єктів господарювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2021. Вип. 64. С. 16-22 ((дата звернення: 00.00.202-).
4. International legal aspects of migration in the EU: Policies and standards / V.V. Korolova, K.O. Dolhoruchenko, O.B. Oliinyk, M.V. Glukh, I.A. Hrytsiak. *International Social Science Journal*. 2022. Vol. 72. Iss. 245. DOI <https://doi.org/10.1111/issj.12376> (дата звернення: 00.00.202-).

Тези, доповідь з матеріалів конференції, круглих столів

1. Корольова В.В., Василенко А.С. Проблемні аспекти реалізації права на життя як особистого немайнового права фізичної особи. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально- економічні аспекти розвитку: тези доповідей IV Міжнародної конференції (7 грудня 2022 р., м. Київ)*. Київ: Університет "КРОК", 2022. URL: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2022/paper/view/1359> (дата звернення: 00.00.202-).
2. Степаненко Н.В. Діти - заручники війни в Україні. *Держава, регіони, підприємництво: інформаційні, суспільно-правові, соціально-економічні аспекти розвитку: тези доповідей IV Міжнародної конференції (7 грудня 2022 р., м. Київ)*. Київ: Університет "КРОК", 2022. URL: <https://conf.krok.edu.ua/SRE/SRE-2022/paper/view/1377> (дата звернення: 00.00.202-).
3. Француз-Яковець Т.А. Окремі аспекти методології дослідження проблем

конституційної теорії і практики бікамералізму. *Правове життя сучасної України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (м. Одеса, 17 травня 2019р.). Одеса: Гельветика, 2019. Т.1. С. 330– 333

Законодавчі та нормативні документи

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. (Відомості Верховної Ради (ВВР). 2014. № 49. Ст.2056.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page#Text> (дата звернення: 00.00.202-)
2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст.250) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 00.00.202-)

Дисертації

1. Степаненко Н. В. Захист та забезпечення прав дитини в умовах військових дій на Донбасі: теоретико-правовий аналіз: дис. ... доктора філос.:081. Київ, 2021. 260 с.
2. Гдичинський В. Б. Загальнотеоретичні засади правових парадигм: дис. ...канд. юрид.наук:12.00.01. Київ, 2019. 185 с.

Автореферати дисертацій

1. Гдичинський В. Б. Загальнотеоретичні засади правових парадигм: автореф. дис..... канд.юрид.наук:12.00.01. Київ, 2019. 20 с.
2. Вайнагій М. В. Теоретико-правові проблеми переговорного процесу: автореф. дис .... канд.юрид.наук:12.00.01. Київ, 2021. 21 с.

Інтернет-ресурси

1. Legal Bulletin. URL: <https://lbku.krok.edu.ua/index.php/legal-bulletin/about> (дата звернення: 00.00.202-).
2. Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL:

[http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D7F9F72E78DA88](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88)

[ECC2257F730036F2 82](#) (дата звернення: 00.00.202-).

3. Наукові публікації кафедри державно-правових дисциплін. URL:

<https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/navchalni/kafedra-derzhavno-pravovikh-distsiplin/naukovi-publikatsiji> (дата звернення: 00.00.202-).

4. Наукові публікації кафедри теорії та історії держави і права. URL:

<https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/pidrozdili/navchalni/kafedra-teoriji-ta-istoriji-derzhavi-i-prava/naukovi-publikatsiji> (дата звернення: 00.00.202-).

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок титульної сторінки курсової роботи

Форма № Н-10.10 (КРОК)

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»**

_____ (факультет)

_____ (Кафедра)

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему:

_____
_____

Студент (ка) ___ курсу групи _____.

Керівник:

_____
_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (вчене звання або посада, якщо немає звання)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

_____ (Резолюція "До захисту")

_____ (підпис студента)

_____ (Дата)

_____ (Підпис)

м. Київ - 20 __ рік

Зразок оформлення змісту курсової роботи**ЗМІСТ**

Вступ	5
Розділ I	7
1.1	9
1.2	12
Розділ II	16
2. 1	16
2. 2.	19
2. 3.	24
Висновки	29
Список використаних джерел	30
Додатки	35

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ПОСИЛАНЬ

У сучасній юридичній науці сформувався точка зору, згідно з якою правотворчість це процес пізнання й оцінки правових потреб суспільства і держави, формування й прийняття нормативних актів уповноваженими суб'єктами в межах відповідних процедур [4, с. 157].

У системі прав і обов'язків не тільки фіксуються стандарти поведінки, які вважаються державою обов'язковими, корисними й доцільними для нормального існування суспільства, а й розкриваються головні принципи взаємовідносин особи, суспільства і держави [5, с. 91].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року №254к/96-ВР (за станом на 02.12.2019 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 00.00.202-).
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991р. № 1798-ХІІ (за станом на 09.08.2023 р.) URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 00.00.202-).
3. Француз А.Й. Західноєвропейський досвід становлення та розвитку місцевого самоврядування. *Legal Bulletin*. 2023. № 3(9). С. 59-63. DOI <https://doi.org/10.31732/2708-339X-2023-09-59-63>
4. Биков О.М., Степаненко Н.В. Міжнародні міжурядові (міждержавні) організації у сфері забезпечення та реалізації релігійних прав та свобод: характеристика діяльності. *Сучасні проблеми законодавства, практики його застосування та юридичної науки*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Вінниця, 20 квітня 2023 р.). Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2023. С. 94-97